

i den Grad, at et kirkeligt Spørgsmaal kan blive det fremherskende ved et politisk Valg til lige stor Skade for Kirke og for Stat. Det er for at undgaa en saadan skadelig Uro, at jeg har tilladt mig at fremsætte Forslag om et Udvalg. Jeg kan derfor ikke se, at Forslaget er ubetimet. Det forekommer mig tværtimod i allerhøjeste Grad at være betimet, og det Parti, som modsætter sig Udvalgets Nedsættelse, paadrager sig efter min Mening et stort Ansvar baade overfor Folket og Kirken, hvis der skulde komme en kirkelig Uro, der satte dybe Spor ogsaa i det politiske Liv og paa mange Maade forplumrede og hindrede den politiske Drøftelse baade her paa Rigsdagen og i Folket, ved at blande saadanne Ting som Ritual- og Lærespørgsmaal ind. Men naar Partiet modsætter sig Forslaget, maa det naturligvis selv bære Ansvaret. Forslaget er en udstrakt Haand fra Regeringens Side for at faa de kirkelige Spørgsmaal, i alt Fald foreløbig, draget ud af den politiske Debat. Det er mit Haab, at Udvalget skal kunne foretage saadanne Undersøgelser og komme med saadanne Forslag, at Forholdene mellem Stat og Kirke fremtidig kan ordnes paa en saadan Maade, at vi undgaar at drøfte slige Spørgsmaal som dem, vi i denne Samling har maattet drøfte angaaende rituelle Sager og Lærespørgsmaal.

Der er blevet henvist til, at jeg umiddelbart efter min Tiltrædelse af Kirkeministeriet skulde være fremkommet med en Udtalelse om, at der ikke fra min Side vilde blive fremlagt kirkelige Lovforslag af vidtrækkende Betydning. Jeg vedkender, at jeg er fremkommet med en saadan Udtalelse i et Interview med Pressen. Det var ogsaa min Hensigt, men Ryslingsagen og alt, hvad dermed staar i Forbindelse, har ført til, at jeg har anset det for min Pligt baade overfor Kirken og Folket at forelægge dette Lovforslag, og jeg haaber, at et tilstrækkeligt Antal af dette Tings Medlemmer lige saa vel som af det andet høje Tings vil anse det for deres Pligt overfor Kirken og Folket at vedtage dette Lovforslag.

Ordføreren (Kammersgaard): Der er et Par Bemærkninger i de to Mindretals Betænkninger, som er blevet understrøget af de to Ordførere, og som jeg kan have Lyst til at anstille nogle Betragtninger over. Jeg sigter her bl. a. til det Udtryk, der forekommer i det første Mindretals Betænkning, og som blev gentaget af dets Ordfører her, at dette Mindretal anser det for ubetimet i Øjeblikket at nedsætte Kommissionen.

Jeg beder lægge Mærke til, at den ærede Ordfører her ikke siger, at det i al Almindelighed er ubetimet, men at det er ubetimet i Øjeblikket. Thi det indeholder maaske i nogen Maade Nøglen til Forstaaelsen af Venstres hele Stilling. Vi har i Øjeblikket en socialdemokratisk Regering, og jeg kunde have Lyst til at spørge den ærede Ordfører for Venstre eller rettere den Del af Venstre, der slutter sig til ham: Er det af den Grund, det ærede Medlem mener, det er ubetimet i Øjeblikket at gaa med til et Forslag og til Ændringer som dem, der her er fremsat? Jeg kan dog ikke tro, jeg har i alt Fald ondt ved at tro, at det ærede Medlem skulde anse det for ubetimet, at alvorlige Mænd gennem en saglig Drøftelse og ved Tilkaldelse af den nødvendige Sagkundskab søger at skaffe det store Materiale, der er nødvendigt for at bedømme Forholdet mellem Stat og Kirke. Jeg kan ikke tro, at det ærede Medlem for Alvor kan mene, at det er ubetimet at drøfte hele dette indfildtrede Forhold, som der er mellem Stat og Kirke, som i Løbet af Aarhundreder har dynget og hobet sig op, og som man fra alle Sider en Gang før eller senere maa klarlægge, saaledes at det kan blive kendeligt for alle, hvad der er Statens, og hvad der er Kirkens. Man har Gang paa Gang indrømmet, at her laa der en Opgave, der burde løses, men hver Gang der har været en Anledning, og denne Foranledning her giver ogsaa en saadan, viger man tilbage. Nu, da der er en Mulighed for at komme i Gang med Arbejdet og faa det gjort, siger det ærede Medlem, at det er ubetimet i Øjeblikket, og ikke alene dette, at det er ubetimet i Øjeblikket, men han tillader sig endogsaa — det har han Lov til, men jeg beklager, det er Tilfældet — at anmode sine Partifæller om at stemme mod Lovforslaget ved tredje Behandling, det vil altsaa sige, at man rent ud søger at umuliggøre det Arbejde, der kan blive gjort.

Endvidere udtaler det ærede Medlem Hr. N. Johan Laursen i Slutningen af sin Bemærkning i Betænkningen, at hvis denne Kommission — det ærede Medlem kalder i Betænkningen stadig væk Udvalget for Kommission; naa, vi skal ikke strides om Ord — nedsættes, saa vil det snart vise sig, at Spørgsmaalet om Statens og Kirkens Adskillelse vil overskygge alt andet. Hvorfra ved det ærede Medlem nu det? Det ved han ikke det allerringeste om. Mig synes det, at det ærede Medlem her agerer Spaamand paa en Maade, der kun kan tjene til at stikke Godtfolk Blaar i Øjenene. Sagen er jo den, at i § 1 bestemmes det udtrykkeligt, hvad det er, Udvalget skal be-